

la humanitat

Fundador Lluís Companys

En aquest XXIV aniversari del
19 de Juliol, dediquem un pro-
fund record a tots els nostres
germans que moriren lluitant
per la Llibertat...

Núm. 13

Tercera Epoca

PORTANTVEU D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Juliol de 1960. MEXIC, D. F.

Registrado en la Dirección General de Correos, como correspondencia de 2a. clase, oficio Núm. 8682/9485 del 23 de mayo de 1960

SALVATGE REPRESSIONS A CATALUNYA

EDITORIAL

La gran victòria del Front Popular en les eleccions del 16 de febrer de 1936 —que obrí les portes de les presons i presidis a tots els presos polítics que es trobaven detinguts arran dels fets del 6 d'Octubre, podent tornar d'aquesta manera altra cop al Palau de la Generalitat el President Lluís Companys, a dirigir els destins de Catalunya—, havia impressionat als elements reaccionaris. Veieren clar des d'aquell moment que, només per la força i la violència, podrien recobrar el Poder.

No es feren esperar.

El 19 de juliol, cinc mesos després, els militars, junt amb el gros de la guàrdia civil, les altes jerarquies de l'Església, la gran burgesia, la noblesa i els terratinens, apoiats per Mussolini i Hitler, s'alçaren contra les Institucions republicanes legalment constituïdes.

Els governs de la República, de la Generalitat i del País Basc, no comptant gairebé amb cap força organitzada de defensa, i davant la gravetat de la situació, no els quedà altre recurs que armar al poble. Va començar una lluita desigual i cruenta que durà trenta-dos mesos. Era la lluita del feixisme internacional contra la Democràcia. Ells, els rebels, tenien l'organització, la tècnica, els mitjans financers i l'ajuda incondicional i total dels governs dictatorials d'Itàlia i d'Alemanya; nosaltres, els republicans, únicament teníem el poble amb el seu entusiasme indescriptible, traït i abandonat a la seva sort per les democràcies d'arreu del món. Malgrat el brau coratge i l'heroisme dels nostres soldats, vam ésser vençuts.

La caiguda de la República s'ha atribuït a moltes causes. Hi ha qui carrega tota la culpa a la traïció dels militars facciosos i els seus aliats; d'altres diuen que es deu a la incapacitat o errors d'alguns dels nostres dirigents durant la guerra, o a la conducta de certs partits polítics o organitzacions sindicals. No, el mal ve de més lluny; potser rau en la feblesa dels nostres governs republicans, en no haver sabut posar a la pràctica amb l'energia que calia els ideals revolucionaris del 14 d'abril.

L'any 1931, a Espanya, tot estava per a fer. La victòria electoral del 14 d'abril dugué la República; es va instaurar d'una fàcil i pacífica i civilitzada. El Govern tenia la confiança absoluta del poble, la màxima llibertat d'acció. La majoria dels electors que votaren per la República, esperaven gran canvis: una revisió de la legislació en l'aspecte militar, administratiu, religiós, econòmic, cultural i social; esperaven una distribució més justa i més humana de la riquesa.

És cert que les Corts Constituents van legislar prolíficament en matèria agrària, militar, religiosa, social, etc.; però l'aplicació d'aquestes Lleis fou sabotjada. La guàrdia civil, els tribunals, les autoritats municipals i els patrons, s'oposaven sistemàticament a que triomfessin, sense que el Govern, per feblesa o pel que sigui, no els va castigar amb el rigor que oposició.

L'esperit unitarista d'Espanya continuava. La República Espanyola no va voler reconèixer a la República Catalana, que va proclamar el President Macià. Ni l'Estatut de Núria, ni el nostre dret d'autodeterminació. Únicament, més tard, atorgà un Estatut a Catalunya, però tanmateix a contracor, amb regateigs i sense vitalitat econòmica.

A Espanya, l'u per cent de la població, posseïa el 55,5% de la terra. Alguns propietaris tenien milers d'hectàrees, gairebé províncies senceres, eren amos de tot: d'homes, de vides i hisendes. Amb la reforma agrària dictada pel Govern republicà, es pensava distribuir entre els pagesos i jornalers quaranta-cinc milions d'hectàrees. D'aquestes, durant el règim republicà, sols quaranta mil foren distribuïdes, o sigui, l'equivalent de 0,009% d'allò que s'havia previst.

L'exèrcit, en aquella època, comptava amb 21.000 oficials i 865 generals. La tímida i dissortada reforma militar, només ajudà als militars monàrquics i feixistes, permetent als uns a retirar-se sense cap preocupació material, i a altres els deixà continuar a l'exèrcit o els donà llocs de confiança, des d'on poderen traïr i rebel·lar-se quan els convingué.

No es va constituir un nou exèrcit per a defensar, en tot moment, les Institucions republicanes. (Als sublevats de Sevilla, el 10 d'agost de 1932, el Govern, per feblesa o pel que sigui, no els va castigar amb el rigor que es mereixien.)

Aquestes foren, potser més que res, les causes reals de la pèrdua de la República: és a dir, la vam perdre per haver estat massa bons i com-

(Continua a la pàg. 2)

L'incident a l'entorn del "Cant a la Senyera".-Detencions i pallisses.-Enèrgica intervenció del Col·legi d'Advocats de Barcelona.-Franco parla del «separatismo suicida»

La Premsa d'arreu del món ha comentat els darrers incidents ocorreguts a Barcelona, al Palau de la Música Catalana, amb motiu de la prohibició del *Cant a la Senyera* en el concert que el nostre prestigiós Orfeó Català dedicà al centenari del poeta Joan Maragall, en homenatge a la seva memòria.

Com se sap, el nombrós públic de barcelonins que assistí a l'acte, en un impuls d'indignació davant la mesura de les autoritats franquistes de no deixar cantar dit himne —lletra de Maragall i música del Mestre Lluís Millet—, alçà una onada de protestes i es posà a entonar-lo pel seu compte, amb els ulls fets, reptadors, a la llotja on seia un ministre del govern feixista de Madrid.

La reacció per part dels esbirros de Franco —astutament situats en llocs estratègics de l'honorable recinte, com una canilla a l'aguait d'una cobejada presa—, no es féu esperar; a l'instant, començaren el seu atac.

Però, aquesta vegada, les víctimes no han estat obrers, afiliats a organitzacions sindicals; ni homes d'esquerra, militants de partits polítics; sinó elements catòlics, pertanyents a agrupacions confessionals o de l'Església.

És que el franquisme, quan es tracta de patriotes catalans, no fa distincions: per a ell tots són «perros catalanes», el mateix els frares de Montserrat que els polítics de la Generalitat.

De totes maneres, no es faci il·lusions Franco, que per més salvatges repressions que mani o toleri, Catalunya no es doblegarà, ni es doblegarà.

Aquest seu tremp viril, ferm i indomable, ja el van conèixer abastament tots els altres tirans que ha patit en el llarg de la seva història, des del primer rei Felip al dictador general Primo de Rivera.

Ha sobreviscut a totes les maltempades, vinguin de llevant o de ponent, i els virreis com el comte de Santa Coloma, acaben essent arrossegats per les nostres multituds.

Som una raça que portem al pit i a la sang el sol de la Pàtria: sol que és foc d'amor per als forasters que ens comprenen i ens estimen, i sol que és foc de rebel·lia per als forasters que ens odien i ens persegueixen.

COM ES PRODUIREN ELS FETS

Entre les cançons del programa del concert de l'Orfeó Català figurava, en lloc preferent, el *Cant a la Senyera*, prèviament autoritzat pel Ministeri d'Informació. Però després, poques hores abans del concert, obeint una consigna del ministre Alfonso Vega, hi hagué una con-

traordre, i aquell permís oficial quedà sense efecte.

Un grup de joves catòlics i nacionalistes, informats d'aquesta prohibició, feren imprimir a corre-cuita el text del *Cant a la Senyera* i amb la natural cautela el distribuïren entre el públic.

Al concert assistiren els ministres Alfonso Vega, Rubio García Mina, Arias Salgado i el botifler Ullastres. No obstant, en veure l'atmosfera d'hostilitat que regnava a la sala (hi havia hagut una explosió, produïda pel trencament d'un tub de neon, i la gent s'havia posat a aplaudir a l'iniciar-se el *Cant Espiritual*, impedit l'actuació de la massa coral, en una demostració que el que primer volien escoltar era el *Cant a la Senyera*), optaren per retirar-se, restant únicament assegut a la seva llotja Rubio García Mina.

El mestre Millet, amb la batuta a la mà, feia esforços sobrehumans per a apaivagar els esperits, tement el que fatalment va esdevenir.

De cop i volta tothom es posà a cantar el *Cant a la Senyera*, s'apagaren els llums i entraren en acció les forces de policia, amb les seves porres i pistoles.

NOMBROSES DETENCIONS I PALLISSES

Aquella mateixa nit del dijous dia 19 de maig, la policia franquista féu més d'un centenar de detencions, en una violenta ràtzia entre els joves catòlics més significats pels seus sentiments patriòtics. Els uns foren posats immediatament en llibertat, però d'altres hagueren de sofrir tota la mala bava i el verí d'uns éssers embrutits en la belitreria de les pistoles.

El virrei Acedo, que després del cas Galinsoga esperava una oportunitat per a venjar-se, estava satisfet; demostraria de nou als catalans que l'únic amo de Barcelona era ell.

El Cap de Policia, el Creix i la seva colla d'agents de la Brigada Social de la Jefatura Superior de Policia, situada a la Via Laietana, es posaren mans a la feina en l'horrible martiri dels interrogatoris. Les seves primeres víctimes foren dos joves advocats, Gilbert Quatrecazes i Miquel Coll Alertorn (aquest, com hom sap, fill d'un il·lustre erudit català), als quals insultaren i pegaren fins que, defallits i aterroritzats, confessaren qui els havia lliurat el full que els trobaren a la butxaca i que contenia la lletra del *Cant a la Senyera*.

A conseqüència d'això, no trigà a ésser detingut el jove llicenciat en Farmàcia, Jordi Pujol i Solei, membre d'Acció Catòlica i cap d'un grup nacionalista,